

A fotovoltaikus ágazat helyzete és kilátásai Franciaországban

Franciaországban a 2011-es moratórium jelentősen lefékezte a beruházásokat a fotovoltaikus ágazatban, a nagy teljesítményű parkokkal kapcsolatos beruházási fölhívások vontatottan haladnak, az EU pedig vizsgálni kezdte egy esetleges kínai dömping lehetőségét a napelempiacon. A fotovoltaikus úton termelt zöld áram ára sokfelé csökken Európában, ami kihat az ipari és szolgáltatói területen működő vállalkozásokra is.

Loic De Poix, a SER-Soler (a [Syndicat des énergies renouvelables](#), azaz a megújuló energiákat termelők szindikátusának [napenergia-tagozata](#)) alelnöke szerint a moratórium rövid időn belül 10-15 ezer munkahely elvesztését eredményezte a fotovoltaikus ágazatban, ami annak fényében különösen sajnálatos, hogy más országok gyakorlata egyértelműen azt mutatta, hogy bízni kell az ágazatban és nem szabad azt fékezni. Ezzel együtt Franciaországban továbbra is létezik ez az ipar, a kutatások nagyon magas szinten folynak – elsősorban a CEA-nál, vállalatokkal való együttműködésben is – és biztosított a kiemelkedő ipari háttér. Ez teremtette meg a háttérret annak az OSÉO által 20 millió euróval támogatott K+F konzorciumnak a megalapításához, ami lehetővé tette annak a technológiának a kifejlesztését és a gazdaságilag is versenyképes ipari gyártás megteremtését, ami érdemben fölülmúlja a kínai konkurenciát. Ez egyben érdemi filozófiaváltást is jelentett, mivel nem a spekulációra is lehetőséget adó végfölgéhasználást támogatta, hanem az alapokat, amivel a francia ipari termelés érdemi fölfuttatását segíti, ezen keresztül a munkahelyteremtést, és hozzájárul a napelemtáblák külkereskedelmi deficitjének csökkentéséhez. Véleménye szerint a „kínai dömping” létezik, sajnálatos módon emögött nem igazán hatékony, hanem sokkal inkább „low-cost” termékek vannak, amikkel nem könnyű fölvenni a versenyt. Szerinte olyan szabályozásra van szükség, ami minőségi alapon korlátozza az importot, azaz nem gátolja pl. a valóban magas minőségű kínai termékek importját, de a gyenge hatásfokú napelemekre kivetett „büntetővám” csökkentti ezek behozatalát és lehetőséget teremt a helyi gyártású termékek piacra jutásához.

David Guinard, az [APESI](#) (*Association des Producteurs d'Électricité Solaire Indépendants*, független fotovoltaikus energia-(kis)termelők egyesülete) vezetőségi tagja a francia kkv-k szemszögéből vizsgálta a kérdést, szerinte a jogszabályi háttér változása elsősorban ezeket a cégeket érintette, akik sokkal kevésbé tudtak alkalmazkodni ehhez, mint a tőkeerős, nagy cégek. Szerinte a jelenlegi társadalmi vitáknak – pl. a környezetvédelemtől – nem azzal kellene végződnie, hogy még újabb szabályokat alkotnak, hanem a kisvállalkozások helyzetét kellene végre könnyebbé tenniük. A jelenlegi szabályozás inkább kontraproduktív, jelentős időbeli eltolódás van a projektek engedélyeztetése és az alkalmazott áram-átvételi árak meghatározása között, ami komoly féke a beruházásoknak. Úgy tűnik, az új kormány sem képes az alapvető problémát megoldani, és kiszámítható környezetet teremteni a fotovoltaikus ágazat szereplőinek, ehelyett részletkérdések szabályozásával (és bonyolításával) van elfoglalva.

Thierry Lepercq, a [Solardirect](#) elnöke szerint a fotovoltaikus ágazat jelenleg egy nagyon komoly átalakuláson megy keresztül, mivel a technológiai fejlődésnek köszönhetően egyre versenyképesebb lesz, ugyanakkor nagyon sok cég eltűnik és újak jelennek meg. Ezzel együtt továbbra sincs érdemi ipari stratégia ebben a szektorban, nincs jövőkép, ami alapján a cégek tervezni tudnának. Véleménye szerint a komplex rendszerek kialakításában lenne a legjobb az ágazat – az alkatrészek gyártásában mások (pl. a németek) erősebbek -, itt tudna Franciaország a nemzetközi piacokon is érdemi pozíciókat szerezni, de ehhez szakítani kellene azzal a nézőponttal, hogy „Franciaország az energetika középpontja” és minden

eszközzel az exportra kell fókuszálni, ehhez viszont a francia ipar tagadhatatlanul „biztos hátszínű”, alapot jelent. Meglátása szerint a legfontosabb az, hogy a fotovoltaikus és más úton, de szakaszosan termelt megújuló energiákat hatékonyan és szervezeten integráljuk a hálózatokba, ellenkező esetben akár már a közeljövőben számítani lehet egy hatalmas rendszer-összeomlásra (black-out). Szerinte olyan hosszú távú, kiszámítható feltételeket biztosító áramvásárlási szerződésekre van szükség, amire az egyébként láthatóan egyre koncentráltabbá váló ipari háttér alapozni tud és érdemi választ tud adni a „tömegtermelésű napenergiával” (*solaire de masse*) szembeni igényekre.

Yves Hamel ([Canadian Solar](#) business development manager France) szerint is azt kell végre tudomásul venni, hogy „Franciaország nem a világ közepe”, ki kell végre nézni a világra – a kutatásban is -, és minden korábbinál jobban törekedni kell az érdemi **nemzetközi** együttműködésekre. Álláspontja szerint eddig Európa vezető volt a fotovoltaikus áramtermelésében, de egyre több nagyon jelentős piac nyílik a világban, amire mindenképpen oda kell figyelni és ki kell használni a bennük rejlő lehetőségeket. Meglátása szerint lehet kárhóztatni a kínai konkurenciát, de sokkal árnyaltabbá teszi a helyzetet, hogy valójában Európában senki nem tesz meg mindent azért, hogy egy érdemi és világviszonylatban is versenyképes ipari háttér alakuljon ki ezen a területen. A védővámokkal érdemben nem lehet európai ágazatot létrehozni, sokkal inkább a technológia szabad áramlását kell biztosítani, ez a cégek alapvető érdeke, ezt szorgalmazza az ágazat legjelentősebb független – részben európai – szereplői által létrehozott szövetség is. Minden piaci szereplőnek arra van szüksége, hogy a jogszabályi háttér stabil legyen, ami Franciaországban jelenleg nem biztosított, ennek hiányában ugyanis a befektetők nem tudnak érdemben tervezni.

1. kép Napelemtáblákkal borított állattartó épület Haute-Loire megyében

A hallgatóságból érkező hozzászólások szerint ma Franciaországban a 20%-os hatékonyság mellett nincs érdemi kifutási lehetőség a gyártásban, mivel a cégek képtelenek fölvenni a versenyt az elsősorban ázsiai konkurenciával. Thierry Lepercq szerint az a legfontosabb, hogy olyan integrált hozzáállás alakuljon ki az ágazatban, ahol a versenyképes árú helyi

beszállítói háttérnek elsőbbséget biztosítanak, ebben a megközelítésben a fotovoltaikus táblák csak egy részkérdése jelentenek. Meglátása szerint a legfontosabb az, hogy mi az alapvető gazdasági modell – egy magasabb és stabil átvételi árral kalkuláló és a csökkenés esetén a cégek eltűnését okozó, vagy egy olyan, ami az ár folyamatos csökkenésével kalkulál és a cégek eleve igyekeznek ennek elébe menni, folyamatosan alkalmazkodni? Érdemben csak ez utóbbival – és alacsony (akár 10 eurócent/kWh) átvételi árral - szabad számolni, ami viszont magában hordozza a versenyképes exportpiaci jelenlét lehetőségét is. A napenergiát a jövőben már nem a környezetvédelem részeként kell(ene) kezelni, hanem egy fogyasztó-centrikus megközelítésen keresztül olyan patriotikus szemléletű ipari stratégia alapjaként, ami képes jelentős számú munkahely teremtésével egy érdemi vállalati struktúra létrejöttét elősegíteni. 2020-ra az ipar szerint 40 euróra lehet csökkenteni a MWh árát, amihez 30 euró tárolási költséget társítva már érdemben és versenyképesen lehet kezelni a napenergiával előállított áram időszakos jellegét is. Szükség van arra is, hogy az új építésű épületek esetében már eleve betervezzék a napelemek tetőszerkezetbe (vagy arra) történő integrálását, csak így lehet

érdemben versenyképesé tenni a napelemek ilyen formában való elhelyezését a talajon kialakítandó struktúrákkal összehasonlítva. A már meglévő épületeken való elhelyezés ugyanis a létező tetőszerkezet elkerülhetetlen megerősítése miatt olyan többletköltségeket jelent, ami jelentősen megdrágítja a termelt áram árát, rontja annak versenyképességét és kitolja a megtérülés idejét. Yves Hamel szerint elengedhetetlen a jövő érdekében, hogy Franciaország nagyon komoly erőfeszítéseket tegyen annak érdekében, hogy a beruházások engedélyezési procedúrája egyszerűbbé, átláthatóbbá váljon, ellenkező esetben ezeket más országokban fogják ezeket megvalósítani.

Somogyi Norbert, Párizs